

Fortællinger/narativer

Hvorfor læse denne tekst...

I sin bredeste forstand er en historie en redegørelse for noget. Antropologer har beskæftiget sig med historier og historiefortælling ud fra forskellige tilgange - som paradigmer, teori, mesterfortælling, myte, legende, folkefortællinger og eventyr, livshistorie, kunst og litteratur, politik, biologi og meget mere. Historiefortælling er grundlæggende for uddannelsesmæssig praksis lige så meget som for antropologi. I disse urolige tider med klimakrise skal lærere ikke kun lære og fortælle nye typer historier, men også opdage, med-skabe og opmuntre til disse.

Historisk kontekst

Historier er grundlæggende for, hvem vi er som mennesker (Jackson, 2002). Hvert samfund har sine historier, legender, fortællinger og oprindelsesmyter, og de spredes gennem mundtlige, skriftlige og andre vedtagne medier, herunder performance, film og anden kunst, men også gennem politik, økonomi og videnskab. Vores egne liv er forankret i fortællinger. Historiefortælling er en verdensopbyggende praksis som involverer deling og fortolkning af beretninger om begivenheder, ting, ideer, med mere. Alle har historier, fortæller historier og udsættes for forskellige slags historier og fortolkninger af dem. Tim Ingold (2013) skriver, at antropologi er transformerende historiefortælling; antropologi er også uddannelse (2018), og uddannelse er også historiefortælling.

a) Diskussion

At være underviser i dag er at blive konfronteret med et presserende spørgsmål: er det jeg underviser og hvordan jeg underviser tilstrækkeligt til de tider, vi lever i?

Keri Facer begynder sin artikel "Historiefortælling i urolige tider: "Hvad er lærerens rolle i de dybe kriser i det 21. århundrede?" med denne passende sætning. Artiklen starter med at navngive nogle af de transformative problemer, som verden står over for i dag; gentagelse af økonomisk krise, demokratikrise, fremkomst af nationalisme, der kolliderer med stigningen i migration, bioteknologiske fremskridt, der ændrer, hvad det vil sige at være menneske, klimakrise osv. Men kort efter giver hun os billedet af muligheder og opfindsomme ideer til at leve anderledes på en urolig planet, idéer der allerede blomstrer på trods af eller på grund af disse problemer. Her finder hun radikale eksperimenter inden for vidensproduktion og pædagogik, der kan være nødvendige for at leve i disse komplekse tider. Hun stiller disse specifikt for at udforske lærernes rolle og fortællingens praksis.

Historiefortælling er grundlæggende for den måde, vi lever på. Vi er lavet af historier lige så meget som vi laver historier. Historier holder os fanger, ligesom de frigør os. Der er "store" historier, historier, der sigter mod universaliser, og der er "små" historier, der kaldes partikulære og særlige. Men små historier ender ofte med at blive store eller i det mindste dele af en større fortælling (Tsing 2015, Haraway 2015). Historiefortælling betyder noget, fordi det viser os, hvad der er, hvad der var og hvad der vil være. Men historiefortælling er ikke kun vigtigt for os mennesker. Der fortælles forskellige store historier i dag, nogle har været med os i nogen tid, som historier om fremskridt, vækst, udvikling, fremadrettet, og der er historier,

TRANSCA

der har været her før, men ikke blev hørt, som historier om udryddelse, nedbrydning og ødelæggelse. (se for eksempel: kolonialisme, etnocentrisme, racisme, migration, repræsentation, miljø ...).

2018-udgaven af historier i Etnofoor handler om, hvordan "historiefortælling kan øve retfærdighed over for de levede virkeligheder hos de mennesker, som antropologen forsøger at forstå", hvordan historier og praksis med historiefortælling muliggør en levende og engageret transmission af mening (Kaulingfreks, Marlous van den Akker 2018). Da antropologer altid har været optaget ikke kun af måderne at høre historier på og forsøge at forstå dem, men også i at skabe historier, skrive og lave dem til et bredt publikum, kan lærere drage fordel af antropologiske perspektiver og spørge dem selv, hvordan historiefortælling kan øve retfærdighed mod levede realiteterne hos deres studerende.

b) Praktisk

Både Mike Hayler (2011) og Michael Dyson (2007) fortæller for brugen af autoetnografisk forskning i læreruddannelsen. Ved at fortælle historier om sig selv, som aldrig kun er historier om individuelle liv, kan lærere lære meget om deres undervisningspraksis, faglige viden, uddannelsesmæssige forskning og mere. Som en form for undersøgelse er skrivning, fortolkning og undervisning i autoetnografi faktisk en "måde at vide" på, der inkluderer en stor grad af selvrefleksion og konstant opmærksomhed på personlig og strukturel sammenfiltring. Hayler skriver:

Autoetnografi giver mulighed for at undersøge og analysere forbindelserne mellem selvfortælling og sociale strukturer på markante måder. Den narrative analyse her sporer måderne, hvorpå deltagerne trækker på vores personlige oplevelser og opfattelser for at udvikle og beskrive vores professionelle selv, samtidig med at vi trækker på vores sociale og faglige forståelse for at berige vores forståelse af os selv. Disse metoder har gjort det muligt for mig at overveje forbindelsen og karakteren af læreruddannelsens biografi og pædagogik på en ny og lysende måde (Hayler, 2011: 103).

Læs videre:

- Tænk på din uddannelsesmæssige praksis. Hvorfor underviser du? Elsker du det? Hvordan endte du med at blive lærer? Hvad har tiltrukket dig til erhvervet? Har du en historie om det? Hvad er nogle af de oplevelser, der har defineret din historie mest?
- Kan du forestille dig måder, hvorpå andre undervisere kunne have de samme, lignende eller meget forskellige oplevelser? Hvordan påvirkede din historie din professionelle identitet?
- Tilskynder du historiefortælling med dine elever? Kan du forestille dig en måde, du kan indarbejde historiefortælling i din praksis på? Hvordan ville dine elever være bedst tjent med at udtrykke sig selv og finde forskellige forbindelser til emne i deres eget liv?

KEY-WORDS/ KRYDSREFERENCER

Narratives, autoetnografier, familiehistorier

TRANSCA

Litteratur

Dyson M. (2007). „My Story in a Profession of Stories: Auto Etnography – an Empowering Methodology of Educators.“ *Australian Journal of Teachers Education*. 32/1. (36-48).

Facer, K. (2019). ‘Storytelling in troubled times: what is the role for educators in the deep crises of the 21 century?’ *Literacy* 53/1. (3-13).

Ingold, T. (2013). *Making. Anthropology, Archaeology, Art and Architecture*. Routledge.

Ingold T. (2018). *Anthropology and/as Education*. Routledge.

Jackson, M. (2002) *The Politics of Storytelling: Violence, Transgression and Intersubjectivity*. Museum Tusculanum Press.

Kaulingfreks, F., Marlous van den Akker (2018.) „Source Introduction: Stories“. *Etnofoor*. 30/1. Stories. (7-11). <http://etnofoor.nl/>

Hayler. M. (2011). *Autoethnography, Self-Narrative and Teacher Education*. Sense Publishers.

Stoller, P. (2018). „Storytelling and the Construction of Realities.“ *Etnofoor* 30/2. (107-112).

Forfattere: Jelena Kuspijak, Danijela Birt (CROATIA)

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use, which may be made of the information contained therein.

